

(De onderstaande tekst werd uitgesproken door Dr. H. Heestermans, bij de uitreiking van het eerste exemplaar van de Nederlandse naamlijst)

Dames en heren,

In 1970 ging ik werken aan het grote Woordenboek der Nederlandsche Taal, dat nog steeds met *sch* wordt geschreven, in de spelling De Vries en Te Winkel, want mijn voorgangers zijn er al in 1851 aan begonnen. Ik dacht, in 1970, in mijn jonge onschuld nog, dat mijn algemene ontwikkeling redelijk ontwikkeld was. Dat bleek niet geheel in overeenstemming met de werkelijkheid. Hoe langer ik aan dat Woordenboek werkte, hoe meer ik tot het besef kwam hoe weinig ik wist. In 1976 werd ik hoofdredacteur van de Grote Van Dale en het werken daaraan maakte mij nog meer bewust van mijn geringe kennis en wijsheid.

Een paar weken geleden kreeg ik een uitnodiging van Theo Kemperman om het eerste exemplaar in ontvangst te nemen van de 'Nederlandse naamlijst van de weekdieren (Mollusca) van Nederland en België'. Ik vond dat een eervolle uitnodiging. Zeker toen ik las dat deze aanbieding geschiedde in het kader van het 60-jarig jubileum van de Nederlandse Malacologische Vereniging. Verheugd door de uitnodiging was ik, maar andermaal realiseerde ik mij pijnlijk de nietigheid van mijn weten. Nooit, nee nimmer had ik gehoord van de *Mollusca*. En nimmer, nee nooit, had ik vernomen van het bestaan van de wetenschap die getooid is met de fraaie naam *malacologie*. Dacht ik.

Maar ik had de woorden natuurlijk moeten kennen. In mijn eigen Van Dale, 12de druk, staat op p. 1858 te lezen *mollusk* (M.o.l.l.u.s.k) m., mv. -en [<Fr. mollusque] met als definitie 'weekdier'. En 105 p. ervoor, op p. 1753, wordt ik ervan op de hoogte gesteld dat de wetenschap *malacologie* [gevormd van Gr. malakos (week) + -logica (verhandeling)] dezelfde is als 'leer der weekdieren'. En...voor die druk heb ik de woorden van de A tot en met de M bewerkt. *Mollusk* en *malacologie* zijn mij dus, waarschijnlijk meer dan eens, onder ogen gekomen. Maar een woordenboekschrijver herinnert zich niet alle woorden uit zijn woordenboek, zeker niet alle 242.392 woorden die in Van Dale staan en zelfs niet de helft: 121.146. gelukkig maar. Het zou een ondraaglijke belasting van zijn geheugen zijn.

Maar dankzij de uitnodiging voor deze uitreiking zal ik de woorden *mollusca* en *malacologie* nooit meer vergeten. Net zo min als vele andere uit deze boeiende naamlijst. Sommige zijn bijna poëzie en poëzie is, na muziek, de hoogste vorm van kunst. Hoort u maar, hoe welluidend en fascinerend klinken: *blauwtipje*, *koekerluut*, *karrekolletje*, *glad zaagje*, *slanke kleine zwaardschede*, *riempje* en *ketting-schepje*. Maar, zoals bijna alles in het leven omkeerbaar is, met deze woorden kun je ook de andere kant op. Mits met voldoende venijn uitgesproken, worden het scheldwoorden. Wat dacht u van het vernietigende invectief *schilferige dekschelp* en wat van *grofgeribde grasslak* of van *opgerolde tandslak*. Ik zou in mijn schulp kruipen als mij dat werd toegevoegd.

Helemaal nietig en klein zou ik mij voelen als ik werd uitgemaakt voor *toegeknepen korfmossel*, *scheve bultschelp* of *gebochelde streep-schelp*. Om nog maar te zwijgen van *kleverige poelslak* of het verwoestend korte *paalworm*. Dan zou iemand me alleen maar weer gelukkig kunnen maken door te zeggen: kom *heesterslak*, trek je er maar niets van aan. Het zijn maar woorden.

Alsof ik dat nog niet wist. Ik dank u.